

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาเนื้อหานานินิยายรักของไทยที่คัพเพิ่นเขียน ปี พ.ศ. 2527 - 2530" ผู้วัดคุณภาพสังเคราะห์เพื่อ

1. สำรวจปริมาณนานินิยายรักของไทยที่คัพเพิ่นเขียน ปี พ.ศ. 2527 - 2530
2. ศึกษาเนื้อหานานินิยายรักของไทย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งแนวหคุณลักษณะไว้ว่า ในแวดวงตลาดหนังสือไทยนานินิยายรักมีปริมาณการผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากความสนใจของผู้อ่านที่มีความสนุกสนาน หลักไฟล์และลักษณะที่แนะนำคิดด้านต่างๆ อีกด้วย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้มาจาก การสำรวจนานินิยายรักของไทยระหว่างปี พ.ศ. 2527 - 2530 ตามขอบเขตที่กำหนดไว้รวมเป็นจำนวนหนังสือทั้งหมด 180 ชื่อเรื่อง

คำนินการวิจัยโดยสำรวจรายชื่อนานินิยายรักของไทยที่คัพเพิ่นเขียน ปี พ.ศ. 2527 - 2530 จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ส้านักพิมพ์ ร้านจำหน่ายหนังสือ ร้านเช่าหนังสือ และห้องสมุดประจำค่าต่างๆ ความขอบเขตของการวิจัยที่กำหนดไว้และแยกนานินิยายรักของไทยออกตามปีที่พิมพ์ แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. การสำรวจปริมาณนานินิยายรักของไทย

ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530 มีนานินิยายรักของไทยจำนวน 180 ชื่อเรื่อง โดยในปี พ.ศ. 2530 มีนานินิยายรักของไทยมากที่สุดเป็นจำนวนสูงถึง 57 ชื่อเรื่อง รองลงมาได้แก่นานินิยายรักของไทยที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 51 ชื่อเรื่อง อันดับที่ 3 นานินิยาย

รักของไทยที่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2527 จำนวน 38 ชื่อเรื่อง และปีที่จัดพิมพ์นานั้นイヤรักของไทย จำนวนหน้าอยู่ที่สุด คือ พ.ศ. 2529 จำนวน 34 ชื่อเรื่อง

จำแนกประจำ เกทของนานั้นイヤรักของไทยที่จัดพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530 ได้ ดังนี้ นานั้นイヤรักประจำ เกทรักสุข มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 151 ชื่อเรื่อง รองลงมา คือ นานั้นイヤรักประจำ เกทรักเบาสมอง จำนวน 17 ชื่อเรื่อง และนานั้นイヤรักประจำ เกทรักโภค จำนวน 12 ชื่อเรื่อง

จากการสำรวจครั้งนี้ พบว่า ผู้แฉ่งนานั้นイヤรักของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530 มีจำนวน 40 นามมากถ้า นานั้นイヤรักประจำ เกทรักสุข เป็นผลงานของวัลย์ นาราษ มาก ที่สุด จำนวน 25 ชื่อเรื่อง รองลงมาได้แก่ จามรี พรหณ์สูญ จำนวน 15 ชื่อเรื่อง บุญมาส จำนวน 14 ชื่อเรื่อง นานั้นイヤรักประจำ เกทรักเบาสมอง เป็นผลงานของ นัมกานา วีระชนมากที่สุด จำนวน 5 ชื่อเรื่อง รองลงมาได้แก่ นัมกานารณ และนิตติคุล จำนวน 2 ชื่อเรื่อง เท่ากัน และ นานั้นイヤรักประจำ เกทรักโภค เป็นผลงานของ หมบันดี กรุง ฤทธิ์ ลักษ์ และบุญมาส จำนวน 2 ชื่อเรื่อง เท่า ๆ กัน

2. การสำรวจเนื้อหานานั้นイヤรักของไทย

ในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2530 ทั้งชื่อเนื้อหาการเริ่มสร้างคุณธรรมล้วนบุคคล จำนวน 15 ชื่อ พบว่า เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด 2 ทั้งชื่อ คือ ความกล้าหาญ จำนวน 1457 ครั้ง ความเมตตา 1341 ครั้ง ทั้งชื่อ เนื้อหาที่กล่าวถึงน้อยที่สุด 2 ทั้งชื่อ คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำนวน 12 ครั้ง การไม่เล่นการหักและอนายมุขต่าง ๆ จำนวน 14 ครั้ง

ทั้งชื่อเนื้อหาการเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ครอบครัว และสังคม จำนวน 17 ชื่อ พบว่า เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด 2 ทั้งชื่อ คือ ความสุภาพอ่อนเพี้ยน จำนวน 23842 ครั้ง ความรักในครอบครัว จำนวน 2400 ครั้ง ทั้งชื่อ เนื้อหาที่กล่าวถึงน้อยที่สุด 2 ทั้งชื่อ คือ ความรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ครั้ง ความสามัคคี จำนวน 22 ครั้ง

ทั้งชื่อเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ จำนวน 8 ชื่อ พบว่า เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด

2 ทั้งนี้ คือ ความรู้ค้าเกี่ยวกาชา จำนวน 11756 ครั้ง ความรู้ด้านปรัชญาและศาสนา จำนวน 666 ครั้ง ทั้งนี้เนื้อหาที่กล่าวถือน้อยที่สุด คือ ความรู้ทั่วไป จำนวน 65 ครั้ง

สรุปได้ว่า ทั้งนี้เนื้อหาในイヤรักของไทยที่กล่าวถึงมากที่สุด คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ครอบครัว และสังคม จำนวน 32892 ครั้ง รองลงมา คือ ความรู้ค้าน่าต่อ ฯ จำนวน 13565 ครั้ง และการเสริมสร้างคุณธรรมล้วนบุคคล จำนวน 5673 ครั้ง

การจัดอันดับผลงานของผู้แต่ง จำนวน 40 นามปากกา พบว่า ความที่ของการกล่าวถึงมากที่สุดในทั้งนี้เนื้อหาการเสริมสร้างคุณธรรมล้วนบุคคล เป็นผลงานของบุญมาส จำนวน 953 ครั้ง รองลงมาตามลำดับ คือ ผลงานของไสกี พรหษราย จำนวน 545 ครั้ง กรุง ฤทธิ์ จำนวน 450 ครั้ง วัลย์ นวาระ จำนวน 429 ครั้ง จำเริญ พรรถชุมพู จำนวน 392 ครั้ง ทั้งนี้เนื้อหาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ครอบครัว และสังคม ที่กล่าวถึงมากที่สุด เป็นผลงานของ บุญมาส จำนวน 4908 ครั้ง รองลงมาตามลำดับเป็นผลงานของไสกี พรหษราย จำนวน 3129 ครั้ง วัลย์ นวาระ จำนวน 2883 ครั้ง กรุง ฤทธิ์ จำนวน 2843 ครั้ง นันหนานา วีระชน จำนวน 2411 ครั้ง ทั้งนี้เนื้อหาความรู้ค้าน่าต่อ ฯ ที่กล่าวถึงมากที่สุด เป็นผลงานของ วัลย์ นวาระ จำนวน 2594 ครั้ง รองลงมาตามลำดับ เป็นผลงานของ จำเริญ พรรถชุมพู จำนวน 1835 ครั้ง กรุง ฤทธิ์ จำนวน 1440 ครั้ง นลิน บุญกร จำนวน 987 ครั้ง ไสกี พรหษราย จำนวน 690 ครั้ง

อภิปรายผล

สามารถวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ในค้าเบริ่มภาค และ เนื้อหาเกี่ยวยรักของไทย ได้ดังนี้

1. ผลจากการสำรวจบริษัทฯ ให้イヤรักของไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2527 มีนานิยายรักของไทยเพียง 38 ชื่อเรื่อง ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 เพิ่มขึ้นเป็น 51 ชื่อเรื่อง ในปี พ.ศ. 2529 มีนานิยายรักของไทยพิมพ์ออกมาก 34 ชื่อเรื่อง และเพิ่มขึ้นเป็น 57 ชื่อเรื่อง ในปี พ.ศ. 2530 จะเห็นได้ว่านานิยายรักของไทยมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น เว้นแต่ปี พ.ศ.

2529 ชี้มีจำนวนลดลง พื้นที่อาจจะเป็นเพราะว่าในปี พ.ศ. 2529 ได้มีการผลิตหนังสือปกอ่อนหั้งที่เป็นเก้าอี้ยาวยและวรรณกรรมประ เกทกอลอนเบล่า ชี้ เป็นที่ยอมของผู้อ่านกว่ารุ่น ออกมากเป็นจำนวนมาก (อภิภันฑ์ แคมเปญ 2531) อันอาจจะส่งผลให้การผลิตนานินยาวยรักของไทยประ เกทกอลอนเบล่า ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น 150 หน้าขึ้นไป มีจำนวนลดลง แต่อย่างไรก็ตาม แต่อย่างไรก็ตาม ในปีต่อมาเก้าอี้ยาวยรักของไทยก็มีจำนวนการผลิตมากที่สุดถึง 57 ชื่อเรื่อง ชิงลดคล้องกับแนวโน้มที่ว่า "ในแวดวงคลาคหนังสือไทย นา尼ยาวยรักมีปริมาณการผลิตสูงขึ้นเรื่อยๆ"

ผลจากการสำรวจบริษัทนานินยาวยรักของไทยที่จัดทำในปี พ.ศ. 2527 - 2530 พบว่า นา尼ยาวยรักประ เกทรักสุขมีจำนวนสูงสุด คือ 151 ชื่อเรื่อง จากจำนวน 180 ชื่อเรื่อง รองลงมา คือ บริษัทนานินยาวยรักของ จำนวน 17 ชื่อเรื่อง และบริษัทเกทรักโศกจำนวน 12 ชื่อเรื่อง การที่นา尼ยาวยรักประ เกทรักสุข ได้รับการจัดพิมพ์เป็นจำนวนมากที่สุดนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า ไกด์ธรรมชาติของมนุษย์ต้องการพบสิ่งที่ดีงาม และความสุขลงแท้ในสิ่งที่คนภาคแหงไว้ในชีวิต แต่สภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันนี้ต้องต่อสู้ด้วยแรงเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2529) กล่าวไว้ว่า "...วรรณกรรมมีคุณค่าเป็นจิตบำบัดได้ เช่น ให้ความเพลิดเพลิน ป้ายพาหนะให้ความดึง เครียดความไม่สมหวังในชีวิตจริง เป็นทางรษบายออกของอารมณ์ไม่สมหวัง..." ฉะนั้นผู้อ่านจึงต้องการนา尼ยาวยรักประ เกทรักสุขมากกว่าประ เกทอื่น ๆ ชี้ผู้เขียนที่ได้คระหนักในชื่อนี้จึงผลิตผลงานสนองความต้องการดังกล่าว เป็นข้อที่น่าสังเกตอีกประการที่ง่วงงานนี้เป็นอย่างนิสัย ชูโภค และคณะ (ม.บ.บ.) ที่พบว่า วัย นวาระ มีผลงานนา尼ยาวยรักประ เกทรักสุขพิมพ์ออกมากที่สุด และเป็นนามปากกาที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านกว่ารุ่นเดิมเป็นอย่างมาก

2. การสำรวจเนื้อหานา尼ยาวยรักของไทย

ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2527 - 2530 พบว่า นา尼ยาวยรักของไทยนอกจากจะให้ความสนุกสนาน ผลิตเพลินแล้วยังให้สาระด้านต่าง ๆ อีกด้วย ชิงลดคล้องกับแนวโน้มที่คั้งไว้ ให้ก้าวข้ามเนื้อหาการเสริมสร้างคุณธรรมส่วนบุคคล จำนวน 15 ชื่อ พบว่า เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด คือ ความกล้าหาญ ชิงลดคล้องกับผลการวิจัยของ เนตรจารุ บุญสนธิ (2525) ที่พบว่า ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคุณธรรมด้านสิ่งเสริมที่ pragmatically

มากที่สุด อาจจะเป็น เพราะว่า นานิษยารักเป็นวาระธรรมประ เกหะหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนสามารถใช้ เป็นเลื่องทางอ้อม ที่จะถ่ายทอดคลึงค้าง ฯ แก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันนี้ เรื่อง ความเสมอภาค และสิทธิความเท่าเทียมระหว่างชายกับหญิง มีการเรียกร้องและกล่าวถึงอยู่ เนื่องนิจ จึงส่งผลให้มีการสร้างตัวละคร โดยเฉพาะตัวละครฝ่ายหญิง ให้มีความกล้าหาญ กล้า ด้วยความใจเรื่องราวด้วย ฯ ด้วยคนของอย่างทัดเที่ยมตัวละครฝ่ายชาย ดังนั้นจึงมีการกล่าวถึง ความกล้าหาญในเนื้อหาที่นิยายมากที่สุด

เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงน้อยที่สุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คงกับผลการวิจัย ของสุครัตน์ พงษ์เจริญ (2533) ที่พบว่า ท้าข้อเนื้อหาที่มีค่าความที่ต่ำสุดของแห้งสีสำหรับ เด็ก คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุ เพราะอิทธิพลของลักษณะวัฒนธรรม ในสังคมไทย ได้กำหนดมาแต่ครั้ง โบราณและยังมีผลอยู่ในปัจจุบันในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ชายกับผู้หญิง ผู้ชายต้อง เป็นฝ่ายที่เชื่อฟัง เกรงกลัวผู้หญิง ผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ออกความคิดเห็น ออกคำสั่งทำให้ผู้ชายไม่ค่อยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอันเป็นการปิดกั้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยความจริงแล้วความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคุณธรรมที่สำคัญมากประการหนึ่งที่ควรปลูกฝัง เป็นพื้นฐานของสังคมแก่เด็กระดับอนุบาล เป็นต้นมา เพราะ เป็นคุณธรรมที่ส่งผลกระทบต่อ การปกครองประเทศแบบประชาธิปไตยและการพัฒนาประเทศได้มากกว่าเหตุผลประการอื่น ๆ

คุณธรรมที่กล่าวถึงน้อยของลงมา คือ การไม่เล่นการพื้นและอบายมุขค้าง ฯ ซึ่งตรง กับผลการวิจัยของจินตนา เกษรบัวขาว (2528) ที่พบว่า คุณธรรมหลักที่ไม่ปรากฏในเนื้อหา คือ การไม่เล่นการพื้นและอบายมุขค้าง ฯ

ท้าข้อเนื้อหาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ครอบครัว และสังคม จำนวน 17 ข้อ พบว่า ความสุภาพอ่อนน้อม เป็นเนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของวิจิตร สุภาร (2523) และสุครัตน์ พงษ์เจริญ (2533) ที่พบว่าแห้งสีสำหรับ เด็ก มีคุณธรรมค้าหมายมากที่สุด อาจจะ เป็น เพราะคำพูดหรือกิริยามารยาทที่สุภาพอ่อนน้อม น้อมเป็นลั่งที่นิยมว่าคึกคัก ควรที่จะยืดเป็นหลักปฏิบัติ ล้วนใหญ่ตัวละครในแต่ละ เรื่องมักพูดกันด้วย คำพูดที่สุภาพหรือแสดงความเคราะห์ด้วยการไหว้ กราบ เมื่อกระทำความผิดก็กล่าวคำ ขอโทษ อีกทั้งลักษณะของคนไทยมีการแสดงความเคราะห์อ่อนผู้หญิงให้การยกย่องและนับถือ ซึ่งก่อ

ให้เกิดผลที่ต่อคนสองและผู้อื่น เป็นการผูกมิตรและเป็นเหตุการณ์นำไปสู่ความเจริญ การแสดงความเคราะห์เป็นประเพณีและวัฒนธรรมอันดึงดายของคนไทยที่บูรษัทลีบหอดกันมา จึงเป็นเหตุให้ผู้เขียนถ่ายทอดคุณลักษณะดังกล่าวลงในเนื้อหาเรานี้ฯ เป็นผลให้ความสุภาพอ่อนน้อมมีการกล่าวถึงมากที่สุด

เนื้อหาที่กล่าวถึงน้อยที่สุด คือ ความรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณา พลชิวน (2524) และจันทร์พิญ พานิชผล (2527) ที่พบว่าแห่งส่วนส่วนรับเค็ก กล่าวถึง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะ อันที่จริงแล้ว เค็กหรือเยาวชนก็มีความรู้สึก ความผูกพัน ความรักในธรรมชาติ อยู่แล้ว แต่ระบบค้าง ทางสังคมทำให้ธรรมชาติของมนุษย์ที่ผูกพันกับธรรมชาติแวดล้อมถูกทำลายลง มนุษย์ที่มาสนใจในเรื่องของวัสดุที่เป็นเก่าไม่ใช่ที่ต่างจากธรรมชาติมากขึ้น แต่ในปัจจุบันที่ทุกองค์กรได้มองเห็นความสำคัญต่อเรื่องนี้ ปั้นอย่างมาก จึงได้มีการรณรงค์ให้มนุษย์ทุกคนรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดัง เช่น ได้กำหนดครั้งที่ ๕ มิถุนายน เป็น "วันสิ่งแวดล้อมของโลก"

เนื้อหาที่กล่าวถึงน้อยรองลงมา คือ ความสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของจุฑาทิพย์ ธีระภาค (2529) และภัทรียา สามารถ (2532) ที่พบว่า จริยธรรม ที่ปรารถนาอยู่ในเนื้อหา คือ ความสามัคคี

ท้ายเนื้อหาความรู้ด้านค้าง จำนวน ๘ ข้อ เนื้อหาที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด คือ ความรู้ด้านภาษา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสำนวน ทั้งที่อาจเป็นเหล่า สำนวนค้าง สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างอารมณ์และมโนภาพแก่ผู้อ่าน เป็นกลไกในการอธิบายเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่ายขึ้นและเข้าใจอย่างชัดเจนได้ แต่ในปัจจุบันการใช้สำนวนได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม และสังคม ทำให้สำนวนเปลี่ยนไปจากเดิม เป็นผลให้เค็กรุ่นใหม่ใช้สำนวนพิเศษมากขึ้นซึ่งผู้รับฟังได้รับรวมสำนวนที่ปรารถนาอยู่ในเนื้อหาเรียบร้อยของไทยไว้ในภาคหนวก ค หน้า 187

เนื้อหาที่กล่าวถึงน้อยที่สุด คือ ความรู้ทั่วไป ซึ่งกล่าวถึงในเรื่องเกี่ยวกับ ห้องสมุด การแนะนำหนังสือ และการใช้ประโยชน์จากหนังสือทั่วไป อาจเป็น เพราะว่า ไม่ใช่ที่จริงของวิธีการบรรยายที่เน้นความหมายรักของไทยไว้ในภาคหนวก

แนวอื่น ๆ ดังนั้นผู้ประพันธ์นานินิยายแนวนี้จึงเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่วนสาระความรู้ด้านต่าง ๆ เป็นเพียงล้วนรองที่จะสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาเท่านั้น ดังผลจากการวิจัยของยุพา ไซตีเกียรติ (2519) พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความเห็นว่า คุณค่าที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมประเทกทั่งร่มย์ คือ การผ่อนคลายอารมณ์และให้ความเพลิดเพลินเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังให้ประไยช์ในด้านการศึกษา คือ ให้สดับภาษา บริบทภาษา ภาษาและวัฒธรรมประเทก ฉะนั้นเห็นได้ว่า นานินิยายรักเป็นวรรณกรรมที่มีคุณประไยช์ต่อผู้อ่านเป็นสำคัญกับนานินิยายแนวอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนานินิยายรักของไทย

1.1 ขอเสนอให้ผู้แต่งและผู้จัดพิมพ์ เพิ่มการผลิตนานินิยายรักที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นร่วมสรรษ์ ความรักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความสมัคติ การทำความดี โดยไม่หวังผลตอบแทน และความรักชาติ ทั้งนี้ เพราะนานินิยายรักที่มีเนื้อหาเหล่านี้ยังมีห้อยในตลาดหนังสือปัจจุบัน

1.2 ขอเสนอให้ผู้แต่งเพิ่มความระมัดระวัง ในเรื่องการใช้ภาษาและสำนวน ค่าง ๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านที่สำคัญของวรรณกรรมประเทกนานินิยายรัก

1.3 ขอเสนอให้ บรรณาธิการ ครุ และผู้ปกครอง สนับสนุนให้เยาวชนได้อ่านหนังสือหลายประเทกตามความต้องการและความสนใจ จัดงานนานินิยายรักของไทยที่มีเนื้อหาสาระอันเป็นประไยช์ให้เยาวชนได้อ่าน มีบรรณาธิการ ครุ และผู้ปกครอง จำนวนไม่น้อยที่มีความคิดเห็นว่า นานินิยายรักของไทยไร้สาระ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิด การอ่านหนังสือทุกชนิด จะช่วยพัฒนาความคิด เสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและการใช้เวลาว่างให้เป็นประไยช์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ศึกษาเนื้อหานานินิยายรักในค้านผู้แต่งและประเทกช่วงหลัง พ.ศ. 2530
- 2.2 ศึกษานานินิยายรักที่มีเนื้อหาสั่ง เสริมพฤติกรรมอันดีงามแก่เยาวชน
- 2.3 ศึกษาและวิเคราะห์สำนวนไทยที่ปรากฏในเนื้อหานานินิยายรัก